

NTO

NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING

REVIDERT NASJONALBUDSJETT 2024

INNSPILL

Til: Kultur- og likestillingsdepartementet

Dato: 09.02.2024

Nedenfor følger Norsk teater- og orkesterforenings (NTOs) innspill til revidert nasjonalbudsjett 2024.

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) er en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innenfor musikk og scenekunst. Vi har [50 medlemmer](#) som omfatter alle landets større offentlig støttede institusjoner innenfor områdene teater, dans, opera og musikk.

Vennlig hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

Marta Færevaaq Hjelle
styreleder

Morten Gjelten
direktør

KORRIGERING AV TILSKUDET

Vi forventer at musikk- og scenekunstinstitusjonenes økonomiske rammevilkår opprettholdes i 2024 gjennom full kompensasjon for forventet lønns- og prisvekst, i tråd med regjeringens uttalte intensjon.

Saldert budsjett for 2024 innebærer en realnedgang i bevilgningene til musikk- og scenekunstinstitusjonene på hele én prosent når vi legger Finansdepartementets egne prognoser for forventet lønns- og prisvekst til grunn.

Dette er stikk i strid med det regjeringen selv skriver om at institusjonene «skal ha gode og forutsigbare rammevilkår», at beregningene er basert på prisomregningen i revidert nasjonalbudsjett for 2023, og at «budsjettforslaget bygger videre på oppdaterte anslag for lønns- og prisvekst i 2024», jf. [Prop. 1 S \(2023-2024\)](#).

Tar vi regjeringens egne mål i 2024-budsjettet på alvor, må vi altså kunne forvente at tilskuddene blir korrigert i revidert nasjonalbudsjett.

Regjeringens egne beregninger tilsier at den samlede bevilgningen til NTOs medlemsvirksomheter må økes med om lag 28 millioner kroner i forhold til saldert budsjett for at rammene skal opprettholdes, se vedlagte tabell som viser den nødvendige justeringen for hver enkelt institusjon.

GJENNOMGÅENDE UNDERKOMPENSASJON

Departementet har tidligere vist til at kompensasjonen for lønns- og prisvekst sees samlet for årene 2023 og 2024. Vi vil derfor understreke at musikk- og scenekunstinstitusjonene ikke ble overkompensert i 2023.

Tvert imot har det vært en gjennomgående underkompensasjon i hele regjeringsperioden når Finansdepartementets egne nøkkeltall legges til grunn. Det gjelder både når vi legger til grunn de årlige prognosene i statsbudsjettene (tabell 1) og når vi legger til grunn de oppdaterte tallene for 2023/2022 i statsbudsjettet for 2024 (tabell 2).

Tabell 1

Nøkkeltallene er hentet fra de årlige statsbudsjettene, og viser vedtatt rammeøkning sett i forhold til prognosene som er premisset for vedtaket.

	Saldert	Saldert	Revidert	Samlet	Saldert
	2022	2023	2023	2023	2024
Årslønn	3	4,2	5,25	5,25	4,9
KPI	1,3	2,8	5,4	5,4	3,8
Veid 70%lønn/30%KPI	2,5	3,8	5,3	5,3	4,6
Vedtatt rammeøkning	1,9	2,96	2,14	5,1	3,6
Underkompensasjon	-0,6%	-0,84%		-0,2%	-1%

Tabell 2

Nøkkeltallene er hentet fra [Nasjonalbudsjettet 2024](#), dvs. oppdaterte tall for 2022 og 2023.

	2022	2023	2024
Årslønn	4,3	5,5	4,9
KPI	5,8	6	3,8
Veid 70%lønn/30%KPI	4,8	5,7	4,6
Vedtatt rammeøkning	1,9	5,1	3,6
Underkompensasjon	-2,9	-0,6	-1

I tillegg bærer institusjonene med seg tidligere akkumulerte ABE-kutt. Vi vet at departementet er godt kjent med konsekvensene av det siste tiårets systematiske nedbygging av institusjonsøkonomien. Innstrammingene rammer den kunstneriske kjernevirksomheten direkte. Stikk i strid med regjeringens uttalte ambisjoner og mål, svekkes tilbudet til publikum og tilgjengeligheten over hele landet og det blir færre arbeidsplasser i sektoren, jf. [NTOs innspill til statsbudsjettet 2025](#).

BUDSJETTPROSEDYRER

Vi vil samtidig advare mot at det blir en gjentagende og systematisk budsjettprosedyre å legge opp til en justering av rammetilskuddet i revidert nasjonalbudsjett. En slik omlegging vil undergrave rammetilskuddets logikk og den forutsigbarheten som er nødvendig for god måloppnåelse og ressursutnyttelse i langtidsplanleggende institusjoner.

Vi minner om at det ved innføringen av rammetilskuddsordningen i 1990 ble det slått fast at «[b]eregningen av det årlige tilskottet er foregående års tilskott med tillegg av antatt lønns- og prisøkning i kalenderåret». Dette var en viktig garanti som skulle sikre institusjonene økonomisk forutsigbarhet, og som la til rette for at institusjonene selv kunne ta ansvar for svingninger i kostnader og egeninntekter uten tilleggsbevilgninger.

En forutsetning for at rammetilskuddsordningen skal fungere etter hensikten, er at denne kontrakten overholdes. Det innebærer også at kompensasjonen må være basert på realistiske prognoser for lønns- og prisvekst.

GJENNOMSİKTİGHET OG ETTERBARPRØVE BEREGNINGER

Vi ber om at tall og beregninger fremstilles på en gjennomsiiktig og etterprøvbar måte i budsjettokumentene. Et slikt felles og forståelig tallgrunnlag er nødvendig for at det skal være mulig å ha en offentlig samtale om konsekvensene av budsjettet, slik at Stortingets vedtak fattes på riktige premisser.

Vi ber om at det kommer tydelig fram hvilke nøkkeltall, og hvilken vektning mellom KPI og lønn, som er lagt til grunn for beregningene av lønns- og priskompensasjon, jf. våre egne tabeller ovenfor.

REGIONAL OPPFØLGING AV KORRIGERT STATSTILSKUDD

Vi oppfordrer til en styrket dialog mellom forvaltningsnivåene som kan sikre at kommuner og fylkeskommuner automatisk følger opp sin andel av korrigert statstilskudd. I tillegg er det viktig at kommunene og fylkeskommunene settes økonomisk i stand til å følge opp sin andel av tilskuddet til musikk- og scenekunstinstitusjonene.

Endret budsjettprosedyre skaper særlige utfordringer for de musikk- og scenekunstinstitusjonene som har delt offentlig finansiering med fast fordelingsnøkkel. Dette er en viktig ordning som bidrar til målet om et mest mulig likeverdig tilbud i hele landet.

Det må derfor kommuniseres tydelig at en justering av rammetilskuddet i revidert nasjonalbudsjett ikke er en tilleggsbevilgning i form av friske midler, men derimot en kompensasjon for manglende inndekning av forventet lønns- og prisvekst som normalt skulle ha kommet i statsbudsjettet. Dette er altså midler som skal korrigere for en utilsiktet innstramning.

Kommuner og fylkeskommuner må derfor følge opp en slik justering av tilskuddet slik at fordelingen mellom partene opprettholdes, i tråd med faste fordelingsnøkler vedtatt av Stortinget.

KLODEN TEATER

NTO anmoder om at det statlige driftstilskuddet til Kloden teater videreføres i 2024 for å sikre teateret som er i en kritisk utviklingsfase.

Kloden teater fikk i 2023 driftstilskudd over statsbudsjettet etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett. Dersom disse midlene ikke videreføres, fremstår dette som et meningsløst engangstilskudd, og det skaper stor usikkerhet for den videre utviklingen av teateret.

Bortfallet av statlige driftsmidler får store konsekvenser for både den ordinære driften og for den videre utviklingen av teateret som nå er inne i siste fase av et utviklingsprosjekt – fra å være på midlertidige scener til å ha et ferdig prosjektert teaterhus i Groruddalen i Oslo.

Kloden teater er et programmerende teater med barn og unge som hovedmålgruppe. Teateret jobber systematisk for å tilby et bredt spekter av kunstneriske uttrykk gjøre scenekunsten mer tilgjengelig for befolkningsgrupper som er underrepresentert – både som publikum og deltakere. I tillegg har Kloden teater ambisjoner om å være et ressurscenter for landets og byens scenekunstnere, og vil kunne imøtekomme prekære behov for prøve- og visningslokaler.

Vedlegg:

Nødvendige ekstrabevilgninger 2024 - NTOs medlemmer (1000 kr)

Musikk og Scenekunst	Navn	1% av tilskudd 2023
Statlig Institusjon – Post 01	Riksteatret	1 273
Post 70	Arktisk Filharmoni	720
Post 70	Bergen Nasjonale Opera	239
Post 70	Brageteatret	172
Post 70	Carte Blanche	320
Post 70	Dansens Hus	566
Post 70	Den Nationale Scene	1 516
Post 70	Den Norske Opera & Ballett	7 206
Post 70	Det Norske Blåseensemble	290
Post 70	Det Norske Teatret	2 042
Post 70	Det Vestnorske Teateret	220
Post 70	Haugesund Teater	146
Post 70	Hålogaland Teater	585
Post 70	Kilden teater og konserthus	1 387
Post 70	Kvääniteatteri	5
Post 70	Musikkselskapet Harmonien	1 592
Post 70	Nationalteatret	2 511
Post 70	Nordland Teater	347
Post 70	Opera Østfold	69
Post 70	Rogaland Teater	708
Post 70	Stavanger Symfoniorkester	971
Post 70	Teater Ibsen	310
Post 70	Teater Innlandet	353
Post 70	Teater Vestland	261
Post 70	Teatret Vårt	386
Post 70	Trondheim Symfoniorkester & Opera	1 012
Post 70	Trøndelag Teater	835
Post 70	Turnéteatret i Trøndelag	185
Post 74	Bærum kulturhus	46
Post 74	DansiT – Dansekunst i Trondheim og Midt-Norge	43
Post 74	Dramatikkens Hus	189
Post 74	Skuespiller- og danseralliansen	301
Post 75	BIT Teatergarasjen	105
Post 75	Black Box teater	122
Post 75	Det Norske Kammerorkester	111
Post 75	Det Norske Solistkor	118
Post 75	Edvard Grieg Kor	84
Post 75	Nordic Black Theatre	78
Post 75	Riksscenen	222
Post 75	Rosendal Teater	118
Post 75	Teater Manu	193

Post 75	Unge Viken Teater	82
Post 75	Østfold Internasjonale Teater	96
Post 78	Norsk scenekunstbruk	185
SUM		28 319
Post 70 *	Kloden	3 138
SUM inkludert Kloden videreført på statsbudsjettet		31 457

* Bevilgningen i revidert nasjonalbudsjett 2023 på 3 millioner videreført, pluss forventet pris- og lønnsvekst 2024 (4,6%)